PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

Brandon College

Universitetskurs: ledande till graderna B.A. och M.A. Tio specialitetskurser i "Arts" och "Science", "Premedical course", också "Teachers' first class diploma."
Akademikurs: fullständiga högskolekurser för utbildning av "public school and high school teachers" samt matrikulation i alla linjer.
Teologi: utbildning för pastorer, missionärer och ungdomsledare.
Musik: Ett till fem års kurser i piano, sång och violinspelning.
Skandinaver, även nyanlända, kunna erhålla stipendier och andra attraktiva förmåner.

Svenska språket samt skandinavisk litteratur—och kulturhistoria studeras i flera klasser och erhålla full "credit" av regeringen. 400 svenska män och kvinnor ha redan erhållit en löftesrik livsutbildning i Brandon.

Bästa byggnader och laboratorier. Yterst moderata priser för helinackorderjag. Pensionatet för unga kvinnor förestås av Mrs. Annie Wright, M. A.

Höstterminen börjar den 27 september.

Förfrågningar ställas till **prof. C. H. Lager, Brandon, Man.**

Affären Costa Negra.

Roman

av

Gustaf Janson.

ANDRA AVDELNINGEN:

EN STORT ANLAGD AFFÄR.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Efter ronden tog presidenten plats å en stol å en mindre estrad. Därifrån sände han litet emellan en adjutant efter än den ene, än den andre, om då bugande nalkades don Juan Alcosta och besvarade de frågor, varmed denne bevärdigade honom.

Kuren räckte ungefär en timme, utan att vare sig presidenten eller de inbjudna visade tecken till trötthet. Det var en stor ära att kallas fram, och de, som lyckats få samtalet förlängt med några sekunder, sträckte på sig, när de återvände till sina platser.

I sin obemärkta vrå ägde George ett oförutsett tillfälle att iakttaga den man, om vilken hela världen under de sista åren haft så mycket att säga: President var hans titel, men han kallades lika ofta tyrann eller, då man fick en medelväg, diktator. En stor del av de historier, som voro i svang om honom, hade diktats på tidningsredaktionerna, det visste George, men oavsett detta faktum, fanns det alltid nycket nog för att sysselsätta fantasin, och giva allmänheten anledning till prat, ifall de europeiska furstehusens privatskandaler för ögonblicket ej räckte till.

Juan Alcosta hade börjat sin bana som herde. Till några och fyrtio års ålder nöjde han sig med denna blygsamma befattning. Men ungefär vid denna tidpunkt blev han besatt av högmodsdjävulen, och för att skilja sig från sina kamrater och grannar utnämnde han sig själv till doktor. Någon annan skulle ej kunnat göra det, ty landet ägde intet universitet eller motsvarande anstalt, allt nog, Alcosta antog titeln. Han betraktade sig som en fri man, och det angick varken kända eller okända, var han sysselsatte sig med. För övrigt tog han ej titeln från någon, dess tillkomst var mer att betrakta som ett plus för landet. Detta hade erhållit ytterligare en doktor, vilket alls icke var överflödigt. Det anseende doktorstiteln medförde var stort och nyttan därav helt enkelt ovärderlig. Samtliga herdar, mulatter och halvindianer i republikens sydvästligaste del sågo med ens upp till vännen Alcosta, som visat sig slugare och mer fördomsfri än någon annan bland dem.

— Det blir något av honom, sade de till varandra. Det lär dessutom vara bevisat, att Alcosta själv sade detsamma dubbelt så ofta som de. När han tillräckligt många gånger upprepat sina ord, trodde man honom. Det var då han fann tiden inne att bli överste.

— En sån baddare att gå på, flinades över åtskilliga kvadratmil av Costa Negra. — Den där Alcosta är det bäst att hålla sig väl med, ingen vet var han slutar.

Så snart Alcosta blivit övertygad om, att allmänna opinionen uttalat sig till hans förmån, antog han titeln av general och satte en guldtrans på sin bredskyggiga hatt jämte revärer på benkläderna för att framhålla sin värdighet. Det blev ju i längden besvärligt att muntligen underrätta var och en om sakförhållandet. Söderut i Costa Negra föll det ingen in att betvivla Alcostas ord, ty han tvekade aldrig att skjuta skarpt även vid ringaste misstanke om motsatsen.

Därmed hade framtiden öppnat sina portar på vid gavel för honom. General Juan Alcosta, ägare till en liten landremsa, som tre fjärdedelar av året stod under vatten och för resten huvudsakligen alstrade moskitos m. m. dylikt, var en makt. År 1905 eller 1906 — uppgifterna variera något, som de alltid göra i Costa Negra — utnämnde han sig själv till guvernör över republikens sydvästligaste distrikt. Regeringen protesterade väl, och den rätte guvernören frambar personligen protesten. Alcosta sköt först, varpå han faktiskt var guvernör. Regeringen protesterade om igen. Då marscherade Juan Alcosta i spetsen för tvåtusen herdar, även-tyrare och lycksökare mot kusten. Republikens president tog i allvarligt övervägande, huruvida det var någon affär att offra en eller annan miljon på ett tvivelaktigt försvar. Han kom till den slutsatsen, att pengarnas användande för egen del var att föredraga. Alltså reste presidenten Alejandro Ravuéle till Europa och lämnade Costa Negra åt dess öde, det vill säga åt Juan Alcosta. Han gjorde det med så mycket större lugn, som han lyckats skrapa ihopa republikens alla disponibla tillgångar och taga dem med sig.

Alcosta utnämnde sig omedelbart till president. Med hans vana vid snabba avancemang var det något helt naturligt. Ingen väntade heller annat. Landets representation hälsade ombytet med verklig förtjusning. Raquéle var gammal och tråkig, till den grad tråkig, att han bestraffade stölder över en viss godtyckligt fixerad summa. Inte en gång ministrarna tillåtos att överskrida beloppet. Ingen saknade den förre presidenten, men alla väntade nära nog det omöjliga av den nye. Alcosta lovade allt, vilket var väl mycket, och åstadkom, att man ej vågade tro honom. Men han kommenderade tvåtusen sig blint tillgivna galgfåglar, vadan de flesta insågo, hur oklokt det skulle varit att ej lätsas tro.

Alcosta betraktades alltså som herre över landet, så när som på dess nordostligaste sjättedel, där hamnstaden Barajos utgjorde oppositionens säte. En redogörelse för den list, Alcosta utvecklade, och de otaliga grek, han begick, innan denna opposition kuvats, skulle bli för lång. Allt nog, den obehagliga farsot, vilken bortryckte ett stort antal motståndare, började grassera på ett sätt, som saknade motstycke i Costa Negras historia. Oppositionen insåg snart, hur farlig en sjukdom, som endast drabbade personer inom vissa kretsar, var, den tystnade efter hand för att slutligen alldeles upphöra.

Alcosta var president. I hans ställe skulle en vanlig dödlig troligen nöjt sig därmed. Men Alcosta var ingen vanlig människa. Bortskämd genom sina framgångar, gick han vidare på sin bana. Hans nästa steg var att upplösa parlamentet och införa ett styrelsesätt, som föga skilde sig från enväldet. Alcosta var således till namnet president, men i verkligheten diktator. Och som sådan gav han fritt lopp åt sina böjelser. I fosterlandets namn annekterade han, vad som föll honom i smaken. Det nuvarande regeringspalatset hade exempelvis byggts av en rik privatman. Alcosta fann det stattligare och framför allt bekvämare än det varifrån han sparkat ut den gamle Raquéle. Alltså dog den rike mannen knall och fall, och Alcosta flyttade in. Arvingarna näktades eller deporterades till synnerligen osunda trakter, och det hela var snabbt och framgångsrikt arrangerat efter hans önskningar. Däefter slog presidenten-diktatorn sig på dryckenskap. Där ute på de stora slätterna i södern hade den förre herden både törstat och hungrat ibland; nu ämnade han taga skadan igen. Alcosta var herre över landet, hans makt var befäst och nöjet vinkade.

I två års tid undvek presidenten sorgfälligt att gå till sängs nykter en enda kväll. Hans omgivning följde troget det lysande exemplet. Utsikten att bli minister berodde numera icke så mycket på huvudets egenskaper som på magens förmåga att tåla stora kvantiteter importerad alkohol. Alcosta hade bland annat även syrirt att höja landets anseende och i allt göra det likt en europeisk stat. När han ordnat dessa inre affärer, började han därför syssla med utrikespolitiken, vilken hans företrädare fullständigt försummat.

Ett land, som äger oerhörda naturliga rikedomar, men endast är glest bebott av ett trögt och okunnigt folk, skall alltid komma att spela en roll på världsteatern. Överflödet i Costa Negra frestade utländska kapitalister, vilka röjde väg genom att anlägga järnvägar och telegraf, genom att öppna gruvor och plöja sädesfält. Alcosta var idel välvilja, så länge ett förtag icke var färdigt. Så snart det började inbringa något, gjorde han det till statsmonopol och körde anläggarna huvudstupa ur landet. Protesterade de, sköt han till mäls på dem. Efter två år kommo inga européer mer till Costa Negra. De behövdes ej heller, presidenten hade redan förtjänat ett tjugotal miljoner. Men tågen upphörde att gå, och telegrafen fungerade ej längre, gruvorna fylldes med vatten, och på de stora fälten växte endast gräs. Det oaktat var Alcosta nöjd, han hade redan samlat en förmögenhet, och såg med lugn mot framtiden.

När ruset slog honom för starkt åt huvudet, gjorde han utrikespolitik, ty ett ständigt verksamhetsbegär drev honom att företaga något, sak samma vad. Costa Negra var utsatt för varjehanda under hans diktatur. Han förde ett par leksakskrig med europeiska stormakter, och det påstods med anspråk på tillförlitlighet, att han aldrig skrattat så gott som den dag, då hans huvudstad bombarderades. Han svarade med att utvisa samtliga europeer. Ju flera fiender desto bättre, tänkte Alcosta — förr eller senare räka de i luven på varandra, och jag går fri. Han räknade rätt, och det hela slutade alltid med en diplomatisk notväxling, varefter frågan rann bort i sanden. Alcosta skrattade, så magen hoppade. Med honom instämde tre fjärdedelar av ett tacksamt folk, vars egenkärlek smickrades av dessa onyttiga blockader och försök till bombardemang. Från och med president Alcosta gjorde landet historia, var något, blev uppmärksammat och deltog i makternas stora konsert. Leve Alcosta!

Presidenten satt i det annekterade palatset, som han byggt till och utvidgat, och flinade. Han visste, att Förenta Staterna, med vilka han hittills omsorgsfullt undvikit varje tvist, aldrig skulle tillåta europeiska soldater att landstiga på Costa Negras strand. En liten oskadlig kanonad ute på redden generade ingen och kunde i värsta fall tillåtas. Internationella förvecklingar och diplomatiskt spel voro mera spännande än kort och tärningar. Presidenten don Juan Alcosta drack skål på skål för Monroedoktrinen och dess upphovsman och gapskrattade åt Europa.

— Det blev allt trevligare och trevligare i Costa Negra. Ett utsökt nöje som att knäppa europeiska diplomater på näsan, då man inte drog dem vid den, hade ännu aldrig erbjudits en maktinnehavare. Alcostas rusiga övermod gick ännu längre. Han häktade en stormakts representant och hotade helt enkelt att låta arkebusera honom. Det var casus belli, och överallt annorstädes skulle det medfört krigiska förvecklingar. För Costa Negras diktator medförde det inga följder alls. Det skrevs ett oerhört antal noter, d. v. s. blott å ena sidan, ty Alcosta svarade aldrig. Detta var stridande mot varje diplomatisk regel; alltså kunde stormakten helt enkelt inte börja krig med en fri republik, vars överhuvud negligerade de enklaste former. Alcosta skrattade, så att alla de trettiotvå gula, ejämna tänderna i hans breda mun syntes. Med honom instämde fortfarande ministrar, parlament och folk. Det var ej utan att man drog på munnen även i Förenta Staterna. Han var inte ovänen den där presidenten, vilkens hela flotta bestod av en halvmurken bogserbåt, och som inte ägde en enda inövad soldat i sin armé.

— — —

När han i minnet genomgått detta, bet George hårt ihop tänderna. Han ägde ett oerhört företräde framför europeerna, men det var dock tvivel underkastat, att man skulle ingripa till förmån för en köpman, som .... George fortsatte ej. — Var tusan hade Brown sina tankar, när han lät den där Naguiera göra sig till narr, tänkte han. — Herrarna här nere börja tydligen också slå sig på affärer. Och med deras ogenerade sätt att se, äga de stora förutsättningar att lyckas.

George glömde en stund det lysande skådespelet kring sig, så förbittrad var han. — Åh nej, fortsatte han sedan, det är skillnad på diplomater och affärsmän. De förra äro till för att på ett värdigt och fint sätt låta fura sig. Allt beror hos dem på sättet, men vi köpmän .... George avslutade ej meningen. Han ställde sig i stället att lakttaga Alcosta, ty det var mähända inte ur vägen att följa inrikesministerns råd.

Det första, som väckte uppmärksamhet, när man betraktade presidenten Alcosta, var hans fulhet. Hans näsben var knäckt, ett minne från något ungdomsäventyr, men som ett slags ersättning hade han fått en underkäk, som sköt ut ett par centimeter framför den övre. Då han smålog — den grimas han gjorde skulle otvivelaktigt föreställa, vad som hos andra kallas leende — blottades de stora, gula tänderna. George förstod med ens, hur uttrycket "Alcostas ständiga skratt" uppkommit. Det var helt enkelt omöjligt för presidenten att sluta munnen med dessa omaka käkar, vadan han föredrog att skratta framför att grina som en gorilla. George log också vid tanken på denne mans makt, det var något lika löjeväckande som underligt, att detta missfoster spelade en stor roll i samtidens historia.

— Nåja, tänkte den större republikens son, till att stå i spetsen för en stat äro inga märkligare egenskaper nödvändiga, tvärtom .... Och för att leda ett folk ....? — Den unge mannen höjde på axlarna. Var det inte en av världens skickligaste statsmän, som på fullt allvar yttrat, att ingen skulle kunna tro, hur litet det i själva verket fordrades för att styra människorna. — —

Defileringen framför presidenten fortsattes. För att komma till ett hastigt slut gingo gästerna nu gruppvis förbi Alcosta och återvände i en halvcirkel till sina platser; alla iakttogo därvid att ej komma den lilla flocken till vänster för nära. Mellan dem och de övriga fanns en osynlig gräns, som ingen överskred.

George lade märke till, hur Alcosta litet emellan kastade en blick åt vänster. Presidentens små, snett sittande ögon började efter hand glöda, och grupperna passerade honom allt enabbare. Det föreföll, som om varje sekund kunde man befara ett utbrott. Det kom också, då Alcosta oväntat kommenderade:

— Forfare — ändå forfare!

Nu vidtog en brådskande procession, som saknade varje spår av värdighet. Som det var de mindre bemärkta gästernas tur, ägnade presidenten dem ej någon uppmärksamhet.

Det tillhörde ceremonielet, att denna defilering skulle försiggå, men ceremonielet följdes aldrig oftare än det behagade presidenten. I kväll behagade det honom, följaktligen skedde det. När den siste av skarorna till höger passerat, inträdde ett uppehåll.

George började ana, att ett bestämt mål åsyftades. Emedan han ej ville deltaga i, vad hon med sina stränga begrepp om en fri medborgares värdighet fann löjligt, flyttade han sig skyndsamt över till andra sidan. Här inklämd mellan väggen och de framför stående, förblev han obemärkt, men var i stånd att se allt, som försiggick. Han hade ej misstagit sig, det låg något under denna brådskande defilering.

Så snart de sista gästerna passerat förbi presidenten, uppstod en tryckande tystnad. Alla vredo sina huvuden och betraktade den lilla gruppen till vänster. Ceremonielet fordrade, att dessa sju personer även skulle följa dess föreskrifter. De visade emellertid ingen lust därtill, utan förblevo orörliga på sina platser. Alcosta var den ende, som bibehöll ett skenbart lugn. Han log till och med ännu bredare än förut.

— Ha alla passerat? vände han sig till den funktionär, som stod honom närmast.

Den tillfrågade bugade sig och viskade underdånigt ett svar.

George förstod nu, att allt var arrangerat på förhand. Samtliga närvarande visste, att något skulle hända. Ehuru George ej hade en aning om, vad det gällde, greps han likväl av den över allt rådande spänningen.

Ceremonimästaren ilade mot den lilla gruppen, som trotsigt dröjde i salens ena hörn. När han hunnit fram och lågmält sagt ett par ord till den koppärrige, återvände han skyndsamt med dennes korta svar. Det försatte Alcosta i ett obeskrivlig raseri. Presidenten sprang upp, så att tronstolen vacklade därvid. Vad han bokstavligen tuggade fram mellan sina breda, gula betar, förmådde George ej uraskilja. Det var också tillräckligt att se honom. Ceremonimästaren sprang huvudstupa tillbaka till salens vänstra hörn och inlät sig i disputt med den koppärrige, vilken tycktes generad över den villervalla, han framkollat. Slutligen gav han vika för hovmannens ivriga övertalningsförsök, och efter en betecknande axelryckning satte han sig i rörelse.

Presidenten hade lugnat sig och åter intagit sin plats. Då den koppärrige och de, som följde honom, kommit på tio steg avstånd, ställde sig ett hnivt dussin högre officerare missgen vanlig människa. Bortskämd genom sina framgångar, gick han vidare på sin bana. Hans nästa steg var att upplösa parlamentet och införa ett styrelsesätt, som föga skilde sig från enväldet. Alcosta var således till namnet president, men i verkligheten diktator. Och som sådan gav han fritt lopp åt sina böjelser. I fosterlandets namn annekterade han, vad som föll honom i smaken. Det nuvarande regeringspalatset hade exempelvis byggts av en rik privatman. Alcosta fann det stattligare och framför allt bekvämare än det varifrån han sparkat ut den gamle Raquéle. Alltså dog den rike mannen knall och fall, och Alcosta flyttade in. Arvingarna näktades eller deporterades till synnerligen osunda trakter, och det hela var snabbt och framgångsrikt arrangerat efter hans önskningar. Däefter slog presidenten-diktatorn sig på dryckenskap. Där ute på de stora slätterna i södern hade den förre herden både törstat och hungrat ibland; nu ämnade han taga skadan igen. Alcosta var herre över landet, hans makt var befäst och nöjet vinkade.

I två års tid undvek presidenten sorgfälligt att gå till sängs nykter en enda kväll. Hans omgivning följde troget det lysande exemplet. Utsikten att bli minister berodde numera icke så mycket på huvudets egenskaper som på magens förmåga att tåla stora kvantiteter importerad alkohol. Alcosta hade bland annat även syrirt att höja landets anseende och i allt göra det likt en europeisk stat. När han ordnat dessa inre affärer, började han därför syssla med utrikespolitiken, vilken hans företrädare fullständigt försummat.

Ett land, som äger oerhörda naturliga rikedomar, men endast är glest bebott av ett trögt och okunnigt folk, skall alltid komma att spela en roll på världsteatern. Överflödet i Costa Negra frestade utländska kapitalister, vilka röjde väg genom att anlägga järnvägar och telegraf, genom att öppna gruvor och plöja sädesfält. Alcosta var idel välvilja, så länge ett förtag icke var färdigt. Så snart det började inbringa något, gjorde han det till statsmonopol och körde anläggarna huvudstupa ur landet. Protesterade de, sköt han till mäls på dem. Efter två år kommo inga européer mer till Costa Negra. De behövdes ej heller, presidenten hade redan förtjänat ett tjugotal miljoner. Men tågen upphörde att gå, och telegrafen fungerade ej längre, gruvorna fylldes med vatten, och på de stora fälten växte endast gräs. Det oaktat var Alcosta nöjd, han hade redan samlat en förmögenhet, och såg med lugn mot framtiden.

När ruset slog honom för starkt åt huvudet, gjorde han utrikespolitik, ty ett ständigt verksamhetsbegär drev honom att företaga något, sak samma vad. Costa Negra var utsatt för varjehanda under hans diktatur. Han förde ett par leksakskrig med europeiska stormakter, och det påstods med anspråk på tillförlitlighet, att han aldrig skrattat så gott som den dag, då hans huvudstad bombarderades. Han svarade med att utvisa samtliga europeer. Ju flera fiender desto bättre, tänkte Alcosta — förr eller senare räka de i luven på varandra, och jag går fri. Han räknade rätt, och det hela slutade alltid med en diplomatisk notväxling, varefter frågan rann bort i sanden. Alcosta skrattade, så magen hoppade. Med honom instämde tre fjärdedelar av ett tacksamt folk, vars egenkärlek smickrades av dessa onyttiga blockader och försök till bombardemang. Från och med president Alcosta gjorde landet historia, var något, blev uppmärksammat och deltog i makternas stora konsert. Leve Alcosta!

Presidenten satt i det annekterade palatset, som han byggt till och utvidgat, och flinade. Han visste, att Förenta Staterna, med vilka han hittills omsorgsfullt undvikit varje tvist, aldrig skulle tillåta europeiska soldater att landstiga på Costa Negras strand. En liten oskadlig kanonad ute på redden generade ingen och kunde i värsta fall tillåtas. Internationella förvecklingar och diplomatiskt spel voro mera spännande än kort och tärningar. Presidenten don Juan Alcosta drack skål på skål för Monroedoktrinen och dess upphovsman och gapskrattade åt Europa.

— Det blev allt trevligare och trevligare i Costa Negra. Ett utsökt nöje som att knäppa europeiska diplomater på näsan, då man inte drog dem vid den, hade ännu aldrig erbjudits en maktinnehavare. Alcostas rusiga övermod gick ännu längre. Han häktade en stormakts representant och hotade helt enkelt att låta arkebusera honom. Det var casus belli, och överallt annorstädes skulle det medfört krigiska förvecklingar. För Costa Negras diktator medförde det inga följder alls. Det skrevs ett oerhört antal noter, d. v. s. blott å ena sidan, ty Alcosta svarade aldrig. Detta var stridande mot varje diplomatisk regel; alltså kunde stormakten helt enkelt inte börja krig med en fri republik, vars överhuvud negligerade de enklaste former. Alcosta skrattade, så att alla de trettiotvå gula, ejämna tänderna i hans breda mun syntes. Med honom instämde fortfarande ministrar, parlament och folk. Det var ej utan att man drog på munnen även i Förenta Staterna. Han var inte ovänen den där presidenten, vilkens hela flotta bestod av en halvmurken bogserbåt, och som inte ägde en enda inövad soldat i sin armé.

— — —

När han i minnet genomgått detta, bet George hårt ihop tänderna. Han ägde ett oerhört företräde framför europeerna, men det var dock tvivel underkastat, att man skulle ingripa till förmån för en köpman, som .... George fortsatte ej. — Var tusan hade Brown sina tankar, när han lät den där Naguiera göra sig till narr, tänkte han. — Herrarna här nere börja tydligen också slå sig på affärer. Och med deras ogenerade sätt att se, äga de stora förutsättningar att lyckas.

George glömde en stund det lysande skådespelet kring sig, så förbittrad var han. — Åh nej, fortsatte han sedan, det är skillnad på diplomater och affärsmän. De förra äro till för att på ett värdigt och fint sätt låta fura sig. Allt beror hos dem på sättet, men vi köpmän .... George avslutade ej meningen. Han ställde sig i stället att lakttaga Alcosta, ty det var mähända inte ur vägen att följa inrikesministerns råd.

Det första, som väckte uppmärksamhet, när man betraktade presidenten Alcosta, var hans fulhet. Hans näsben var knäckt, ett minne från något ungdomsäventyr, men som ett slags ersättning hade han fått en underkäk, som sköt ut ett par centimeter framför den övre. Då han smålog — den grimas han gjorde skulle otvivelaktigt föreställa, vad som hos andra kallas leende — blottades de stora, gula tänderna. George förstod med ens, hur uttrycket "Alcostas ständiga skratt" uppkommit. Det var helt enkelt omöjligt för presidenten att sluta munnen med dessa omaka käkar, vadan han föredrog att skratta framför att grina som en gorilla. George log också vid tanken på denne mans makt, det var något lika löjeväckande som underligt, att detta missfoster spelade en stor roll i samtidens historia.

— Nåja, tänkte den större republikens son, till att stå i spetsen för en stat äro inga märkligare egenskaper nödvändiga, tvärtom .... Och för att leda ett folk ....? — Den unge mannen höjde på axlarna. Var det inte en av världens skickligaste statsmän, som på fullt allvar yttrat, att ingen skulle kunna tro, hur litet det i själva verket fordrades för att styra människorna. — —

Defileringen framför presidenten fortsattes. För att komma till ett hastigt slut gingo gästerna nu gruppvis förbi Alcosta och återvände i en halvcirkel till sina platser; alla iakttogo därvid att ej komma den lilla flocken till vänster för nära. Mellan dem och de övriga fanns en osynlig gräns, som ingen överskred.

George lade märke till, hur Alcosta litet emellan kastade en blick åt vänster. Presidentens små, snett sittande ögon började efter hand glöda, och grupperna passerade honom allt enabbare. Det föreföll, som om varje sekund kunde man befara ett utbrott. Det kom också, då Alcosta oväntat kommenderade:

— Forfare — ändå forfare!

Nu vidtog en brådskande procession, som saknade varje spår av värdighet. Som det var de mindre bemärkta gästernas tur, ägnade presidenten dem ej någon uppmärksamhet.

Det tillhörde ceremonielet, att denna defilering skulle försiggå, men ceremonielet följdes aldrig oftare än det behagade presidenten. I kväll behagade det honom, följaktligen skedde det. När den siste av skarorna till höger passerat, inträdde ett uppehåll.

George började ana, att ett bestämt mål åsyftades. Emedan han ej ville deltaga i, vad hon med sina stränga begrepp om en fri medborgares värdighet fann löjligt, flyttade han sig skyndsamt över till andra sidan. Här inklämd mellan väggen och de framför stående, förblev han obemärkt, men var i stånd att se allt, som försiggick. Han hade ej misstagit sig, det låg något under denna brådskande defilering.

Så snart de sista gästerna passerat förbi presidenten, uppstod en tryckande tystnad. Alla vredo sina huvuden och betraktade den lilla gruppen till vänster. Ceremonielet fordrade, att dessa sju personer även skulle följa dess föreskrifter. De visade emellertid ingen lust därtill, utan förblevo orörliga på sina platser. Alcosta var den ende, som bibehöll ett skenbart lugn. Han log till och med ännu bredare än förut.

— Ha alla passerat? vände han sig till den funktionär, som stod honom närmast.

Den tillfrågade bugade sig och viskade underdånigt ett svar.

George förstod nu, att allt var arrangerat på förhand. Samtliga närvarande visste, att något skulle hända. Ehuru George ej hade en aning om, vad det gällde, greps han likväl av den över allt rådande spänningen.

Ceremonimästaren ilade mot den lilla gruppen, som trotsigt dröjde i salens ena hörn. När han hunnit fram och lågmält sagt ett par ord till den koppärrige, återvände han skyndsamt med dennes korta svar. Det försatte Alcosta i ett obeskrivlig raseri. Presidenten sprang upp, så att tronstolen vacklade därvid. Vad han bokstavligen tuggade fram mellan sina breda, gula betar, förmådde George ej uraskilja. Det var också tillräckligt att se honom. Ceremonimästaren sprang huvudstupa tillbaka till salens vänstra hörn och inlät sig i disputt med den koppärrige, vilken tycktes generad över den villervalla, han framkollat. Slutligen gav han vika för hovmannens ivriga övertalningsförsök, och efter en betecknande axelryckning satte han sig i rörelse.

Presidenten hade lugnat sig och åter intagit sin plats. Då den koppärrige och de, som följde honom, kommit på tio steg avstånd, ställde sig ett hnivt dussin högre officerare miss-

KEEP COOL
BUY AN ELECTRIC FAN
STORT URVAL FRÅN $4.95 OCH TILL HÖGRE PRISER HOS
Winnipeg Hydro
55-59 Princess St.

Några ord om Västergötland.

Sveriges äldsta egentliga bygd. — Ett och annat om landskapets vattendrag och sjöar. — Kinnekulle.

FÖR S. C. T. AV J. A. HÄGGLUND.

Varje landsdel har sin fysionomi, sitt inre väsen, sin romantik. I alldeles särskild grad gäller detta om Västergötland, tvivelsutan den äldsta bland Sveriges egentliga bygder.

Huru länge detta landskap varit bebott, kan ju naturligt nog ej med visshet uppgivas. Men många tecken tyda på att människor varit bosatta här redan under den äldre stenåldern, vilken anses sluta i femte århundradet f. Kr. Från den yngre stenåldern äro minnena särskilt talrika, framför allt från dess andra period, som man efter den då härskande gravtypen kallat gånggriftperiod (omkr. 2500 år f. Kr). Av de gånggrifter, som för närvarande äro kända i Sverige, ligga mer än två tredjedelar i Skaraborgs län, de flesta i trakten av Falköping och kring Hornsborgasjön. Inom Älvsborgs län äro gånggrifterna mindre kända, men deras efterföljare, hällkistorna, äro så mycket talrikare.

Byggnader sådana som gånggrifterna och hällkistorna förutsätta samverkan av många och tyda på att organiserade samhällen redan under denna tid voro tillfinnandes. Västergötland var säkerligen tidigast ett eget konungadöme. Ett mäktigt folk måste ha bott här, och götarnas namn möter oss i de första utländska underrättelserna om Skandinavien. Vad som emellertid isländska och andra berättelser förtälja om denna avlägsna tids konungar, är endast sagohistoria utan verkligt historiskt underlag.

Vad vi dock med säkerhet veta är, att Västergötland redan på 800-talet lydde under en för hela Sverige gemensam konung. En konungens Jarl fanns i landskapet, men varken hans eller koungens makt var mera märkbar. Den verkliga makten tycks ha legat hos bönderna och deras representant, lagmannen. Gamla tidens västgötar voro av allt att döma ett styvsint och krigiskt släkte som livligt deltog i dåtidens stora härfärder mot England, Estland och Grekland. Det är ganska betecknande att epiteterna å de äldre västgöta runstenarna vanligen omnämna, att den döde "var en ganska god kämpe".

Ett nytt skede inträdde i Västergötlands historia omkring år 1000, då kristendomen fick fast fot i landskapet. Historien förmäler, att den mäktige västgötajarlen Ragnvald Ulvsson för att vinna den kristne konung Olav Tryggvassons syster Ingeborg till maka med hela sitt följe antog den kristna läran. År 1008 undfick Olof Skötkonung dopet i Husaby av en missionär, enligt traditionen den helige Sigfrid, som sedermera blev Västergötlands förste biskop. Det berättas vidare, att nämnde konung valt Västergötland och Skara till den kristna kyrkans medelpunkt i det dåtida Sverige.

Med Olof Skötkonungs yngste son utslocknade den gamla konungasläkten och efterträddes av den Stenkilska. Till följd av sin kristna tro och sin västgötska nationalitet fick även denna ätt sitt bästa stöd i Västergötland.

Västgötarna som voro vana att se landsmän på tronen läto efter den Stenkilska ättens utslocknande utkora den danske prinsen Magnus Nilson som tronföljare. Då denne emellertid aldrig infann sig i sitt rike inträdde ett s. k. interregnum, varunder Västergötland styrdes av en "god lagman och landskapets stormän". Efter Magnus död slöto sig västgötarna till östgötakonungen Sverker och först på 1160-talet knöts Västergötland allt fastare samman med landets övriga delar, ehuru ännu en viss självständighet gjorde sig gällande. Denna fick ett säreget uttryck i landskapets gamla lag, västgötalagen. År 1389, då västgötarna antogo den för hela riket gemensamma lagen, Magnus Eriksons landslag, upphörde totalt Västergötlands självständighetstillvaro, och det har sedan oavbrutet tillhört det svenska riket.

Västergötland är rikt på vattendrag och sjöar. Bland de förstnämnda må följande nämnas, som mera betydande: Göta älv, som avvattnar Sveriges största sjö, Vänern. Denna älv bildar i huvudsak gränsen mellan Västergötland och Bohuslän, och är en viktig kommunikationsled. Vid Trollhättan har floden genom de där befintliga rykthara fallen tagits i industriens tjänst. Om Trollhättans kraft- och konstverk skall jag återkomma i en senare artikel. Dessutom må nämnas Lidan, Tidan och Gullsprangsälven samt Nissan, Ätran och Viskan. Bland sjöarna intar Vättern den förnämsta platsen.

Denna sjö ligger 88 meter över havsytan och är till storleken den femte i ordningen av Europas insjöar. På grund av bildningssättet är den mycket lång, 128 km., rätt smal, högst 30 km. och av ett ansenligt djup, 119 meter på det djupaste stället. Den har uppstått genom en instörtning av jordytan, påstås det, och man har i dess östra del kunnat påvisa tillvaron av den gamla sprickan, vars östra sida är den bergvägg, som brant reser sig upp. Tiden för sjöns uppkomst ligger efter den prekambriska, men troligen före den kambrosiluriska avlagringarna. Vattnet i sjön är kallt och genomskinligt klart så att föremål kunna skönjas till och med på tio meters djup. Vattenmassan är mycket lättrörlig, så att den ofta övergår från lugn till ett oroligt böljande, vanligen kallat "lunken". Vättern är dessutom berömd för sina hägringar, som mängen gång äro utmärkt vackra. Vissa förkrympta former av djur tyda på att sjön fordom stått i förbindelse med Ishavet. En specialitet för Vättern är den ytterst läckra fisken Rödingen. I söder finnes en enda ö, Visingsö, och i norr en liten skärgård, vilar finnas endast i Motalatrakten och i sjöns norra del. Vättern-trafikeras av flera ångare i skilda riktningar, men icke någon av dessa turer erbjuder möjligheter att få se hela sjön under en resa. Färden med någon av Kanalbolagets ångare från Rödesund till Motala är synnerligen vacker och av stort intresse för turisten.

Bland sjöarna må vidare nämnas Åsunden, Gresjön, Kalven, och Fegen, Anten, Mjörn, Lyngern och Öresjöarna, Hornborgasjön, Östen och Ymsen.

En märklig, huvudsakligen i sydvästra Sverige förekommande naturtyp, äro de trädlösa, vidsträckta ljunghedar, vilka inom Älvsborgs län intaga en betydande areal. Mest kända äro de s. k. Svältarna, vilka man passerar med järnvägen över Ljung till Herrljunga, och vilka fordom utgjorde Sveriges kanske största sammanhängande hedområde. Dessa hedar tordes i första hand ha skogarnas förstörande att tacka för sin uppkomst. Långsamt, men säkert söker den numera skogsskyddande svenska nationen att medelst planteringar göra dem skogbärande eller odlingsbara.

* * *

Kinnekulle är sedan gammalt berömt som en av södra och mellersta Sveriges största sevärdheter. De vidsträckta vackra utsikter, som öppna sig från bergets högre upp belägna delar, den yppiga, nästan sydländska floran på sluttningarna, bergets egendomliga byggnad med sina breda terasser och lodräta kanter, de märkvärdiga grottbildningarna, de intressanta kyrkorna samt åldriga, ståtliga herresäten, allt detta samverkar till att locka turister och naturforskare till besök, som efterlämna värdfulla minnen från en av mellersta Sveriges främsta sevärdheter.

Carl von Linné skrev en gång för länge sedan om Kinnekulle bl. a. följande: "Lundar av de härligaste löv träd betäckte norra sidan av Kinnekulle, nedanför skogen och rödstensklevan. De liknade mera trädgårdar än vilda parker och gjorde denna orten ljuvligare än någon annan i Sverige". — Dessa Linnés ord gälla fortfarande.

Man bör ägna Kinnekulle minst ett par dagar. Ett flyktigt besök vid de förnämsta sevärdheterna och färden utmed de stora vägarna efterlämnar icke en klar föreställning om den underbart vackra naturen och de på nyanser och kontraster skiftande naturtavlorna, varå berget är så överflödande rikt.

Kinnekulle åtnjuter av ålder berömt av att vara ett verkligt paradis för botanister, och många äro de rariteter av rang inom Floras rike, som här uppe ha sin tillflyktsort.

Sorgligt nog har naturen på Kinnekulle vandaliserats av kalkbrott o. dyl., och särskilt gäller detta bergets södra del.

The McArthur Lumber & Fuel Co., Ltd.
BESÖK OSS NÄR NI BEHÖVER TRÄVAROR.
ALLA ORDERS EXPEDIERAS OMGÅENDE.
Tel. 86 619 & 86 610.

ALBERTA-ANNONSER

CHIROPRAKTIK
botar nästan alla sjukdomar.
PRÖVA DET.
Dr. G. BACH, D. C.
Skriv till mig på svenska eller engelska, om Ni har tillfälle, och jag skall tala om, vad jag kan göra för Eder.
Telefon 381, CAMROSE, ALTA.

Dr. F. A. NORDBYE
Skandinavisk läkare
Specialiserar i kirurgi.
Stort förstaklassigt sjukhus.
CAMROSE, ALTA.

BÖCKER OM CANADA
Vennerström, 1. Canada och Canadasvenskarna. Studier och reseintryck. Rikt illustrerad. 75 cents.
Nelson, H. Canada, nybyggarlandet. Rikt illustrerad och med tio planscher. Yterst intressant $2.25.
Böckerna expedieras mot insändandet av beloppen.
Kataloger gratis på begäran.
ALBERT BONNIER PUBLISHING HOUSE
561 Third Avenue
New York City.

PATENTER
Trade Marks—Copyrights
Fetherstonhaug & Co.
Den gamla etablerade firman
36—37 C.P.R. Building,
Hörnet av Portage & Main St.
WINNIPEG
Vi kunna på det bästa rekommendera denna gamla och välkända firma. Skriv efter upplysningar.

Alla slags försäkringar utstrivas. Lån på nya och förbättrade fastigheter till lägsta gällande ränta.
EDWARD HAMMARSTRAND
av
C. H. McFAYDEN & COMPANY LTD.
9 våningen Paris Bldg., Winnipeg.
Kontorstelefon: 25 531. Bostadens- 21 536.
Jag skall storligen värdera ett tillfälle att få förnya Eder nu gällande försäkring